

Over geld praat je wel

meulenhoff.nl

Vincent Kouters

Met een voorwoord van Aaf Brandt Corstius

OVER GELD PRAAT JE WEL

Hoe word je tonnair en al het andere wat je altijd
al had willen weten over je geldzaken

MEULENHOF

Deze uitgave is tot stand gekomen met medewerking van
Meer van dit Media (meervandit.nl)

ISBN 978-90-290-9785-7

ISBN 978-94-023-2033-6 (e-book)

NUR 794

Omslagontwerp: Pinta Grafische Producties

Omslagbeeld: © Els Zweerink

Auteursfoto: © Lilian van Rooij

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

© 2023 Vincent Kouters en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

De meningen en adviezen die in dit boek worden gegeven zijn bedoeld als richtlijnen. De uitgever en de auteurs zijn niet aansprakelijk voor schade als gevolg van het gebruik van dit boek. Auteurs en uitgever zijn geen professionele beleggings-, financiële, fiscale, economische, juridische of verzekeringsadviseurs.

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Let it fall

Let it fall

Let it fall

Let it fall

- Thom Yorke, 'How I Made My Millions'

Inhoud

Voorwoord door Aaf Brandt Corstius	9
Inleiding: Hoe ik tonnair werd	15
1 Een simpel geldplan: van Penniespaarpot tot FIRE	25
2 Sneller sparen: bufferen en automatiseren	53
3 Beter besparen: bevrijd je innerlijke vrek	73
4 Zonder schulden: het beste gevoel in de wereld	99
5 Hypotheekvrij: over lagelastenliefde en jubeltonnairs	115
6 Meer verdienen: van Marktplaats tot side hustle	133
7 Simpel beleggen: lui en langzaam levert het meeste op	153
8 Goed volhouden: motivatietips voor beginners	197
Bijlage: Lees- en luistertips	221

Voorwoord

Geen financieel mannetje

Ik vermoed dat Vincent Kouters en ik, zijn geldpodcastgenoot, in vele opzichten tegenpolen zijn. Vincent groeide op in een huishouden waar weinig geld was, en bij mij was er best veel – niet dat je dat nou echt aan ons afbladderende huis vol oude meubels kon afzien, maar dat huis stond wel in Amsterdam-Zuid.

Vincent heeft maar vier truien, ik heb er denk ik vijftwintig, en nog steeds hunker ik naar meer truien en ik zou ze ook kopen. Over truien gesproken: Vincent wilde graag een kerstrui maar kon die gewoonweg niet voor zichzelf kopen, want dan moest hij geld uitgeven en dat vindt hij een

opgave. Dus moest zijn vrouw het doen. Ik wil niet eens echt een kersttrui, maar ik heb er door de jaren heen toch al best veel voor mezelf gekocht. Vincent heeft een jaar lang een kasabonnetje van de supermarkt bewaard om later te kunnen analyseren of de prijzen erg gestegen waren (ja). Ik weet nu al niet meer wat ik heb betaald voor de Airbnb die ik vijf minuten geleden heb geboekt voor de zomer. Vincent is zo iemand die het leuk vindt om een dongel aan zijn energieapparaat te hangen om te kijken hoeveel hij verbruikt. Ik ben zo iemand die zo weinig van gas- en elektriciteitsverbruik weet dat ik het woord 'energieapparaat' maar even heb bedacht.

Ik kon dus veel opsteken van Vincent, bedacht ik toen ik een podcast over geld met hem begon. Die jongen weet iets van geld, dacht ik, die jongen weet iets van sparen en besparen, en die jongen weet ook iets van beleggen, iets waar ik me als iemand met een blinde vlek en ook wel angst voor alles wat met geld en cijfertjes te maken heeft überhaupt nog nooit aan had gewaagd.

En dat bleek dus waar te zijn. Ik had amper vijf afleveringen met Vincent opgenomen, of ik wist al tien keer zo veel en gaf mensen op feestjes al advies over wat ze met hun geld moesten doen. 'Nu beleggen, want het is een berenmarkt,' hoorde ik mezelf dan zeggen. 'Dat betekent dat de koersen dalen. Is juist gunstig.' Of: 'De beste belegger is een dooie belegger.'

Over een dooie belegger gesproken (ik leg zo uit wat dat is): op sommige fronten van het dealen met geld bleek ik meer talent te hebben dan Vincent. Want ik heb zo'n volstrekte aver­sie tegen het bekijken van bankrekeningen, bankafschriften, belastingbrieven, jaarverslagen en alles van dien aard dat ik,

nadat ik op Vincents advies in een paar ETF's had belegd (in dit boek lees je wat dat zijn, Vincent kan dat heel goed uitleggen, weet ik uit ervaring), vervolgens nooit meer op mijn beleggingsapp keek om te checken hoe het met die ETF's ging.

Vincent deed dat wel, veel te vaak, hij checkte almaar de koersen van zijn aandelen en dan kreeg hij er de zenuwen van, want in de tijd dat we begonnen met de podcast daalden ze almaar verder in waarde. Op zijn beleggingsapp zag Vincent zijn geldhoeveelheid zienderogen slinken, en ook op het zelfgeknutselde Excelsheet dat hij nog zo optimistisch had gemaakt, en dat is helemaal niet leuk, zeker niet als het je doel is om tonnair te worden (ook over dat aantrekkelijke levensdoel van Vincent lees je in dit boek meer).

Ik checkte die app dus nooit, en daarom bleek ik een geboren belegger: iemand die ergens geld in stopt en die het verder volstrekt koud laat wat ermee gebeurt omdat ik toch niks kan met cijfers en euro's, om jaren later die app weer eens te openen en dan te ontdekken dat de beurskoersen gewoon weer gestegen zijn, en dat ik dus rendement hebt behaald. Maar dat is dus niet zo als je die app om de week gaat checken. Vandaar de uitdrukking 'De beste belegger is een dooie belegger' – je kan maar beter, zoals ik, volstrekt onbewust, dus als een dooie, omgaan met je beleggingen.

Maar goed, even los van het feit dat ik dus een fantastische belegger blijk te zijn door mijn algehele desinteresse in beleggen, wil ik ook nog even wat over Vincent vertellen.

Je hebt, zoals ze genoemd worden, financiële mannetjes, en dat is Vincent per definitie niet. Een financieel mannetje is zo iemand bij wie je een levensverzekering gaat afsluiten, of die voor je uitrekent hoeveel je moet sparen voor je pen-

sioenpot, of die je hypotheek voor je oversluit. De meeste financiële mannetjes, een enkele heel bijzondere uitzondering daargelaten, zijn niet te begrijpen. Het probleem is namelijk dat ze zelf zo veel van geldzaken snappen, dat ze niet snappen dat anderen het niet snappen. Ze tekenen op zijn kop op een notitieblok een grafiek (die meestal, luguber genoeg, eindigt met een kruisje, namelijk jouw eigen dood) en dan gaan ze dingen zeggen als ‘annuïtair’ en ‘lineair’, en ze verwachten ook van je dat je precies kan vertellen hoeveel euro je per dag denkt nodig te hebben als je 77 bent.

Zo niet Vincent. Vincent is een journalist en hij snapt echt wel dat er mensen zijn die geld niet snappen. Daarom begon hij ooit een nieuwsbrief over geld die zelfs ik begreep, en daarom kan hij uitzonderlijk goed uitleggen wat je, volgens hem, allemaal met je geld zou kunnen doen. Hij begreep er ooit ook helemaal niets van, sterker nog, net als de meesten van ons ging hij jarenlang op een volstrekt onbewuste manier met zijn geld om, bouwde niks op, deed niet aan bufferen, zag maar gewoon wat de dag bracht en hoopte er het beste van.

Door een erfenisje van zijn oma ging hij ineens nadenken over geld, en toen bleek hij nadenken over geld heel leuk te vinden, en voor hij het wist zat hij met mij een podcast te maken, had hij die nieuwsbrief en een column in *de Volkskrant* over geld, en vielen luisteraars van de podcast hem in DM's aan omdat hij in Denemarken vakantie ging vieren, wat toch een veel te dure bestemming was voor een topsportvrek als hij. Kortom: het glamourleven van een gelddeskundige, dat leidde hij. Zonder ooit een ‘mannetje’ te worden, want daar heeft hij gelukkig niet voor gestudeerd.

En dat is dus zo fijn aan Vincents visie op geld. Hij weet er

net iets meer van dan wij allemaal en hij kent flink wat citaten van Warren Buffett uit zijn hoofd. Maar hij zal nooit op zijn kop een onbegrijpelijke grafiek voor je tekenen en het woord ‘lineair’ gebruiken.

Hij is iemand die te begrijpen is, en die je hopelijk aan geld gaat helpen, en sowieso aan een rustiger gevoel over geld.

Goud waard, lijkt me.

Aaf Brandt Corstius

INLEIDING

Hoe ik tonnair werd

‘Geld is overal; het beïnvloedt ons
allemaal en brengt de meesten
van ons in verwarring.’

– Morgan Housel, *De psychologie van geld*

Ik was nooit rijk. Ik was ook niet arm. Ik verdiende precies genoeg geld om alles weer te kunnen uitgeven. Soms verdiende ik iets meer. Ook dan bleek het precies genoeg om alles weer uit te kunnen geven.

Lange tijd vond ik dat prima. Zo hoorde dat volgens mij. En ik had me er al mee verzoend dat ik geen verstand had van geld. Totdat ik me realiseerde dat dit betekende dat ik waarschijnlijk tot mijn dood zou moeten doorwerken. Dat was nou ook weer niet de bedoeling. Ik houd van mijn werk, maar ik wil niet werken tot mijn dood. En wat als mijn werk op een dag niet meer van mij houdt en ik op straat sta? Wat dan? Ik

had nauwelijks spaargeld en, omdat ik freelancer ben, geen pensioen. Het was duidelijk: er moest iets veranderen.

Het bleek dat ik niet de enige was met dit probleem. Veel mensen in Nederland hebben nagenoeg geen spaargeld. In 2021 had volgens het CBS 40 procent van de huishoudens met een lager dan modaal inkomen (dat was destijds 37.000 euro bruto per jaar) geen of nauwelijks spaargeld. Van de huishoudens met ongeveer een modaal inkomen was dat 25 procent, en zelfs van de bovenmodaal verdienende huishoudens had 10 procent nog altijd zo goed als geen geld op de spaarrekening.

Hoe kan dat? Waarom is het zo moeilijk om te sparen, om een klein vermogen op te bouwen, waarmee je je verzekert van een goede nachtrust? Toen ik dat ging uitzoeken, viel ik van de ene in de andere verbazing. Eenmaal beland in de wondere wereld van het geld kwam ik in aanraking met de FIRE-beweging, sympathieke bespaargoeroes en hypotheekfluisteraars, en beleggingstactieken die zo simpel zijn dat zelfs ik ze begrijp. Jarenlang dacht ik dat ik nooit verstand zou krijgen van geld, maar het bleek dat ik gewoon niet wist waar ik moest kijken. Geld was in mijn optiek (vermoedelijk dankzij mijn linkse opvoeding) vies, fout en moeilijk, en daarmee was voor mij de kous af. Maar wat bleek? Geld kan ook handig, goed en razend interessant zijn. En er zijn ook duurzame, niet hebzuchtige en realistische manieren om ermee om te gaan.

Ergens tijdens deze ontdekkingsreis, die verliep langs allerhande blogs, boeken en podcasts, realiseerde ik me dat ook ik beter met geld kon leren omgaan. En om mezelf te motiveren om mijn geldzaken op orde te krijgen, bedacht ik een uitdaging voor mezelf: ik zou tonnair worden. Een tonnair is de bezitter van honderdduizend euro. Dit is dus vermogen

en vermogen kan je op allerlei manieren berekenen, maar het ging mij om geld op de bank (gespaard of belegd). De tonnaire is het bescheiden broertje of zusje van de miljonair. Dit leek mij een concreet en haalbaar doel voor mij.

Voordat ik me had verdiept in de wereld van het geld had ik dit streven nooit durven uitspreken. Probeer je voor te stellen hoeveel geld dat is voor iemand die lange tijd alleen maar een studieschuld bezat en die in zijn jeugd zijn ouders elk dubbeltje van hun bijstandsuitkering en later arbeidersloon zag omdraaien. Dan is een ton waanzinnig veel geld. Maar na alles wat ik had gelezen wist ik dat het volkomen haalbaar was. En jawel, met een simpel geldplan heb ik vervolgens in vijf jaar tijd mijn vermogen van nagenoeg niks naar honderd-duizend euro weten te laten groeien.

In dit boek vertel ik hoe ik dat heb gedaan, om je te inspireren en motiveren. Ik ben ervan overtuigd dat het voor veel mensen haalbaar is om tonnaire te worden. Helaas niet voor iedereen, er bestaat ook in Nederland problematische armoede en die mensen moeten we, zeker als tonnaires, helpen. Maar ik weet wel dat het voor veel meer mensen is weggelegd dan doorgaans wordt aangenomen. Voor de een zal het langer duren dan voor de ander. Allerlei zaken hebben daarop invloed. Ik heb bijvoorbeeld het geluk dat wij tweeverdieners zijn. Ook al spaarde mijn vrouw niet mee aan de ton en hebben we onze geldzaken gescheiden, toch kunnen we veel vaste lasten delen. Tegelijk heb ik de pech dat wij in de dure stad Amsterdam wonen en dat ik als freelancer een erg wisselend inkomen heb. Elke situatie is anders en vraagt om een andere aanpak. Maar hoe je het ook doet, bijna iedereen kan een vermogen opbouwen. Jij zeker. Hoe ik dat weet? Simpel. Als je

geld kan uitgeven aan een boek als dit, dan kan je ook sparen. Dus wees gewaarschuwd voordat je verder leest: dit boek zal je leven veranderen.

Jij bent niet gek, geld is gek

Eerst even een misverstand de wereld uit helpen. Het ligt niet aan jou. Jij bent niet een van die hopeloze mensen die slecht is met geld. Iedereen is slecht met geld, de een wat meer dan de ander. Dat schrijft ook Morgan Housel in *De psychologie van geld*. Dit boek, met als ondertitel *Tijdloze lessen over rijkdom, hebzucht en geluk*, was een van mijn inspiratiebronnen. Housel beschrijft hierin hoe iedereen, van arm tot rijk en ook superrijk, soms gekke of onverstandige financiële beslissingen neemt. Iederéén doet soms maar wat. De een spendeert al zijn vermogen aan onnodige privéjets, de ander koopt rommel op aanbetalings bij Wehkamp. Ik werkte jarenlang als freelancer voor een prima inkomen zonder ook maar één cent pensioen op te bouwen. Dit soort onverstandige beslissingen nemen we niet omdat we gek zijn. ‘Niemand is gek,’ zegt Housel.

Wat is er dan wel aan de hand? Waarom is het voor veel mensen die er de middelen voor hebben zo moeilijk om een beetje verstandig en vooruitdenkend met geld om te gaan? Ten eerste is de financiële wereld de laatste decennia razend ingewikkeld geworden. Zonder ‘financieel mannetje’ of een andere expert lijkt het haast niet mogelijk om alles te doorgronden: van studieleningen en *private lease* tot de hypotheek in al haar verschijningsvormen, beleggen, pensioenen en zaken als bitcoins. Net als zo veel mensen had ik lang geen zin

om daar tijd en geld in te steken. En dan nog, ook bij deze mannetjes staat niet altijd jouw belang voorop, maar dat van henzelf. Ze verdienen aan je zolang jij onwetend blijft. Maar je hebt zo'n mannetje vaak helemaal niet nodig. Veel zaken kan je gewoon zelf regelen, als je maar weet waar je moet kijken.

Ten tweede is geld een emotioneel onderwerp. Veel beslissingen die met geld te maken hebben, worden ingegeven door angst, hebzucht of schaamte. Iedereen is anders. Iedereen heeft andere ideeën over wat belangrijk is in zijn of haar leven. Dus heeft iedereen andere ideeën over geld. Geldzaken zijn daarom vaak net zo irrationeel als wijzelf. We denken niet langer dan twee minuten na over een hypotheek van vijf ton, maar twijfelen een halve dag over de aankoop van de juiste schoenen. We doen heel veel moeite om geld te verdienen, soms zelfs ten koste van onze gezondheid, en heel weinig moeite om dit geld te behouden. En dat is niet altijd erg, zo zijn we nu eenmaal. Maar het helpt al als we ons bewust zijn van de subjectieve aard van geld.

Daarom was mijn geldplan simpel en hield het rekening met alle emoties die geld oproept. Ik zocht naar manieren om een vermogen op te bouwen die ik zelf begreep, waarvan ik 's nachts niet wakker zou liggen en die realistisch waren. Ik hoefde ook geen miljonair te worden, tonnair was al geweldig. En ik zou dat niet doen met complexe en risicovolle constructies en beleggingen, maar gewoon door te sparen, te besparen, schulden af te lossen, wat meer te verdienen, de woonlasten laag te houden en uiteindelijk door eenvoudig te beleggen. *That's it*. Dat zijn de pijlers van mijn plan. In elk hoofdstuk van dit boek behandel ik een van deze pijlers. Daaraan voorafgaand behandel ik de grondbeginselen van

het plan en alle zaken waarop je moet letten als je aan de slag gaat met je geld. En ten slotte kijk ik verder: wat te doen als je eenmaal tonnair bent?

Dit boek kan je tonnair maken

Ik krijg vaak de vraag wat ik er allemaal voor heb gedaan om tonnair te worden. Ik vertel dan dat ik er vooral dingen voor heb moeten laten. Het vergt niet veel werk of uitzonderlijke slimmigheid om vermogend te worden. Het vergt ook niet per se een aanzienlijk startkapitaal, een hoog inkomen of vermogende ouders. Het vergt vooral motivatie en uithoudingsvermogen.

Dat is het geheim, als je het zo kan noemen, dat ik de afgelopen tijd ontdekt heb en dat ik graag wil delen. Vermogend worden is helemaal niet zo moeilijk als het klinkt. Ook voor mensen zoals ik, met een inkomen dat de afgelopen vijf jaar schommelde tussen de 2300 en 3300 euro netto per maand, is het een haalbare kaart. Of je nu tienduizend euro wil sparen of honderdduizend, het enige wat je nodig hebt is een simpel geldplan.

Over dat inzicht ben ik gaan schrijven. Eerst in mijn eigen nieuwsbrief, die ik de hoopvolle naam *Betering* heb gegeven, en later ook in *de Volkskrant*. En ik ben erover gaan praten in de podcast *Over geld praat je niet*, die ik maak met Aaf Brandt Corstius. Hierin gaan we samen op zoek naar simpele en handige tips en ideeën om beter met je geld om te gaan. Van veel luisteraars en lezers heb ik op mijn beurt ook weer veel nieuwe ideeën gekregen.

Al die ideeën en tips zijn nu verzameld in dit boek. Misschien maakt dit boek je wel tonnair. Dat zou ik geweldig vinden. Stuur me een e-mail als het lukt, dan ben je automatisch lid van de tonnairsclub. Maar tonnair zijn hoeft natuurlijk niet per se je doel te zijn. Zoveel mensen, zoveel geldplannen. Misschien is het wel je doel om een ton van je hypotheek af te betalen of zelfs hypotheekvrij verder te leven. Of misschien ben je al blij als je je 20.000 euro studieschuld hebt weggewerkt. Ook dan heb je veel aan deze tips en ideeën.

Over geld praat je wel

De eerste en allerbelangrijkste tip is deze: praat over geld. Doe het met je partner of je vrienden. Of je collega's. Wat verdienen zij? Hoe gaan zij om met hun geld? Wat zijn hun plannen? Vroeger heerste er zeker in Nederland een taboe op dat soort vragen. De een schaamde zich voor zijn armoede, de ander schaamde zich voor zijn rijkdom. Gelukkig praten tegenwoordig steeds meer mensen wel over hun geldzaken. Er verschijnen steeds meer boeken over geld en beleggen. Bijna elke krant of nieuwssite heeft tegenwoordig een geldrubriek. En ook uit de overweldigende hoeveelheid reacties die we krijgen op de podcast blijkt een enorme gretigheid om geldzaken uit te zoeken.

Praten over geld heeft veel voordelen. Je komt te weten welke keuzes anderen maken bij het besteden van hun geld. Die zijn niet per se beter of slechter dan jouw beslissingen – niemand is gek, weet je nog? Maar zo'n inblik in iemands portemonnee kan wel je ogen openen. Het kan je laten zien dat er ook andere manieren zijn. Zeker als je met je familie of je

partner over geld praat, kan je je bewust worden van je eigen geldgewoonten en -overtuigingen. De manier waarop je met geld omgaat, is vaak ontstaan in je jeugd. Je hebt waarschijnlijk allerlei gewoonten en overtuigingen overgenomen van je ouders. Bijvoorbeeld dat rijkdom iets is om na te streven, of juist niet. Of misschien wel dat je je rijkdom altijd moet laten zien met dure auto's of glimmende horloges, zelfs als je het geld er eigenlijk niet voor hebt. Een overtuiging die ik van mijn ouders meekreeg, was dat rijkdom of zoiets als beleggen niet voor ons soort mensen was weggelegd. Pas toen ik ging praten en lezen over geld, ontdekte ik dat deze overtuiging in mijn geval nergens op was gebaseerd. Het was enkel nog een blokkade, die mij in de weg stond om mijn geldzaken op orde te krijgen. Nadat ik die blokkade uit de weg had geruimd, lag de weg voor me open.

Andersom werkt het ook. Praten over geld en andermans overtuigingen en gewoonten, kan ervoor zorgen dat je meer begrip krijgt voor de beslissingen die anderen nemen. Geld is nog altijd de grootste oorzaak van ruzies en echtscheidingen, en zeker ook van veel stress. Als je weet waarom een ander bepaalde beslissingen neemt, kan dat een relatie verbeteren. Zeker ook als je nu, met behulp van dit boek, veranderingen gaat doorvoeren in je leven. Misschien ga je wel sneller sparen, beter besparen of beginnen met beleggen. Dan is het van belang om je partner, je ouders of je kinderen, als ze er de leeftijd voor hebben, daarin mee te nemen. Met je kinderen moet je zeker over geld praten, want je eigen geldovertuigingen geef je ook weer door. Zorg ervoor dat die hun later niet in de weg zitten. Dit boek is daarom ook geschreven voor mijn twee kinderen.

In dit boek staat alles wat ik heb geleerd over geld, dingen die vaak zo simpel zijn dat ik me afvraag waarom ik niet veel eerder begonnen ben met (be)sparen en beleggen. Ik hoop dat je, net als ik, op een andere manier naar geld gaat kijken. Niet als iets wat koste wat het kost in grote hoeveelheden nagejaagd moet worden, of uitgegeven, maar als iets wat je daadwerkelijk gelukkiger kan maken.

